

ket – at man dermed har lempet borgernes skattetryk med 1 pct.? Er det noget, der overhovedet indgår i regeringens overvejelser at kunne finde på at sige ord af den type?

Kl. 18.15

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Nu er det jo ikke bare en fungerende minister, vi har her i dag, men ...

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Der må ikke være noget nedværdigende i at være fungerende.

Bjarne Laustsen (S):

Nej, bestemt ikke!

Jeg ville faktisk komme til det næste punkt, som er at føje til, at den fungerende beskæftigelsesminister mig bekendt jo også stadig væk er næstformand i Venstre, og derfor vil jeg godt spørge: Var det en del af regeringens politik, samtidig med at man proklamerede et skattestop, at man også ville lave en politik, der går ud over de dårligst stillede?

Jeg havde så måske håbet på, at ministeren, selv om han afstod fra at gå ind i debatten, som han måske nok havde lyst til, havde bekræftet, at der er den forskel i det, at en indkomst på 1 mio. kr. altså giver betydeligt mere, 340.000 kr. mere, den dag, man bliver pensioneret, i forhold til den arbejdsløse. Det er ren, klar og skær politik.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Så er det fungerende beskæftigelsesminister ved indenrigs- og sundhedsministeren.

Beskæftigelsesministeren (Lars Løkke Rasmussen, fg.):

Jamen først til hr. Ole Sohn med hensyn til, hvad der er indgået i regeringens overvejelser, og hvad der ikke er indgået i regeringens overvejelser.

Det, der er indgået i regeringens overvejelser, er, at Den Midlertidige Pensionsopsparring, som de partier, regeringen udgøres af, i sin tid stemte for, med et fingerknips over en nat blev forvandlet til en skat på arbejde, og nu er vi i regering og har en chance for at lave om på dét. Det er det, der er indgået i vores overvejelser. Hvilke nationaløkonomiske konsekvenser der så kan drages af det i forhold til opgørelse af skattetryk m.v. har vi jo sådan set teknikere til at tage sig af.

Vores overvejelser baserer sig på en rimelighedsbetragtning, og det skal jeg ikke gøre meget mere ud af her, for det har ordførerne for de regeringsbærende partier jo så glimrende – og i øvrigt ad flere omgange – gjort tidligere her under debatten.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 47:

Forslag til lov om ændring af lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v., lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om børnepasningsorlov. (Udvidelse af barselorloven og ændring af børnepasningsorloven).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 9/1 2002).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Jens Vibjerg (V):

Det kommer vist ikke bag på nogen, at Venstre støtter dette forslag fra regeringen. Det bygger jo meget nøje på det fælles forslag, Venstres og De Konservative fremsatte allerede før folketingsvalget.

Forslaget er unikt for børnefamilierne, og forslaget belaster ikke arbejdsmarkedets behov for arbejdskraft. Det har så den konsekvens – det vil jeg ærligt vedgå – at det belaster statsbudgettet med ca. 1,3 mia. kr., når det er fuldt indfaset. Men det er klart, at man giver ikke børnefamilierne voldsomme forbedringer, uden at det samtidig har nogle omkostninger.

Det har ligget Venstre meget på sinde at give småbørnsfamilierne væsentlig bedre vilkår. Det er hårdt og stressende at være småbørnsfamilie og have fuldtidsarbejde. Ved at indføre en forlængelse af barselorloven og samtidig gøre en stor del af orloven meget fleksibel, ja, så giver det den enkelte familie gode muligheder for at indrette en hverdag, der ikke er så stresset, hvor der i langt højere grad bliver mulighed for et ordentligt samvær med barnet eller børnene. F.eks. det at kunne gå hjem fra arbejde kl. 13 og hente sit barn i dagpleje eller vuggestue og få nogle timer sammen inden aftenræset giver et helt andet roligt og harmonisk familieliv.

Det er selvfølgelig også væsentligt, når vi indfører forbedringer for børnefamilierne, at vi ikke samtidig belaster udbuddet af arbejdskraft. Hvis en forbedring af børnefamiliernes vilkår bare kommer til at gå ud over de syge på sygehusene, de ældre i eget hjem eller på plejehjem, eller hvem der nu måtte blive ramt af mangel på arbejdskraft, ja, så er det jo dyrekøbte forbedringer.

Det forslag, vi behandler i dag, kombinerer den svære kunst at give børnefamilierne væsentlig bedre vilkår, uden at det går ud over den øvrige del af samfundet, som har brug for arbejdskraft.

Fra Venstres side var det før og under valgkampen magtpåliggende for os at give børnefamilierne bedre vilkår. For Venstre er det lige så vigtigt efter valget. I Venstre ønsker vi at leve op til løfterne, vi gav vælgerne før valget.

KL 18.20

Derfor kan jeg kun give lovforslaget Venstres varmeste anbefalinger og håber, at vi i dag eller under finanslovforhandlingerne finder det flertal, der vil bakke op om disse forbedringer.

(Kort bemærkning):

Ole Sohn (SF):

Jeg beklager, hvis jeg har været lidt uopmærksom under Venstres ordførers tale, men da jeg sad og læste lovforslaget, forekom det mig, at der i lovforslaget står et spørgsmål om barselorlov, og så står der også noget om børnepasningsorlov.

Jeg mener ikke, at Venstres ordfører beskæftigede sig med børnepasningsorloven. Men kan ordføreren bekræfte, at der med regeringens forslag er tale om, at man fjerner børnepasningsorloven, og kan Venstres ordfører bekræfte, at der dermed samlet set bliver tale om, at børnefamilierne kan få færre uger sammen med deres børn?

Kan Venstres ordfører ligeledes bekræfte, at der med den ordning, som der lægges an til i regeringens lovforslag, bliver tale om mindre valgfrihed for den enkelte familie?

Og sidst, men ikke mindst: Kan Venstres ordfører bekræfte, at man ikke agter at imødekomme erhvervslivets og børnefamiliernes fælles ønske om, at der bliver en pasningsgaranti, sådan at ingen bliver tvunget til at blive længere hjemme, end man selv ønsker det?

(Kort bemærkning):

Mette Frederiksen (S):

Kan hr. Jens Vibjerg bekræfte, at det, der i loven så flot kaldes en ændring af børnepasningsorloven, reelt betyder en afskaffelse af børnepasningsorloven? Og kan hr. Jens Vibjerg bekræfte, at fleksibilitet i den her henseende betyder, at rammes man af ledighed, skifter man arbejdsgiver, ja, så forsvinder de fleksible udskydelsesmuligheder, der er for almindelig beskæftigelse?

Kan hr. Jens Vibjerg bekræfte, at det at leve op til løfterne sådan set betyder for børnefamilierne, at der er kortere tid, at der er færre penge til rådighed og en masse mere bureaukrati?

(Kort bemærkning):

Pernille Falcon (EL):

Jeg vil godt dels høre, hvad der er baggrunden for, at man i forslaget mener, at arbejdsløse skal have ringere vilkår end dem, der er i beskæftigelse, i forhold til barselorlov.

Og så vil jeg også gerne høre, hvad der er baggrunden for, at man mener, at barnet kun har ret til at være sammen med sine forældre i 2 uger, altså den voksne, moderen, har kun pligt til at holde barselorlov i 2 uger. Det vil jeg gerne høre, hvad der er baggrunden for det. Jeg synes, det er sådan en lidt oldnordisk rest fra gammel lovgivning.

Som en sidste ting vil jeg høre, om hr. Jens Vibjerg kan bekræfte, at de familier, som tidligere ville kunne bruge børnepasningsorloven, reelt, hvis de valgte at gøre det, mister svarende til 129.000 kr. i den foreslåede ordning, samtidig med at man får mindre tid til rådighed.

(Kort bemærkning):

Jens Vibjerg (V):

Det er korrekt, at vi konverterer børnepasningsorloven til barselorlov, og det betyder jo samtidig, at man så går fra en ydelse på 60 pct. af maks. dagpenge til 100 pct. dagpenge, og derfor er det en væsentlig økonomisk forbedring for

børnefamilierne, der gør brug af barselorloven. Det er jo en lille del af børnefamilierne, der gør brug af forældreorloven, men der er ingen tvivl om, at en forlængelse af barselorloven med en væsentlig højere kompensation vil gøre, at en langt større del af forældrene vil gøre brug af den nye fleksible barselorlov.

Kl. 18.25

Med hensyn til færre uger: Der er jo rent faktisk mange, mange uger i det forslag, vi lægger frem. Den opmærksomme læser vil jo se, at ud over de der 32 ugers fleksibel barselorlov er der yderligere mulighed for 32 uger. Så der er altså 32 uger, over 1 år, så ugerne er der i stort målestok.

Jeg skal sige til fru Pernille Falcon omkring 2-ugers-pligten, at så vidt jeg har forstået det, er det simpelt hen noget, vi er nødt til; det siger EU-reglementet – ellers må ministeren korrigerer mig – men det er min opfattelse, at vi simpelt hen er nødt til at pålægge moderen den pligt. Det er ikke noget, vi kan komme uden om. Ellers er jeg meget tilhænger af stor fleksibilitet.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Hr. Jens Vibjerg taler flot om mange uger, tror jeg, hvis jeg citerer korrekt. Kan hr. Jens Vibjerg bekræfte, at i dag er der faktisk mulighed for, at forældre tilsammen kan tage helt op til 136 uger, hvis alle orlovsmuligheder tages i brug? Med det forslag, som regeringen fremsætter, bliver det reduceret til i alt 84 uger, hvor kun de 52 kan være på fulde dagpenge.

Og kan hr. Jens Vibjerg bekræfte, at det skulle være en forbedring?

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Det, jeg spurgte om, var, om man ikke synes, at det er for kort tid. Altså hvis man tager udgangspunkt i barnets rettigheder – det er sådan lidt usædvanligt herinde, det er jeg godt klar over – men hvis man tager udgangspunkt i det ud fra barnets synspunkt, er det så ikke meget kort tid, når man siger, at barnet kun har ret til at være sammen med sin mor de første 2 uger, og så er det ellers op til forældrene? Jeg synes, det er meget kort tid. Altså efter min opfattelse burde det i hvert fald være minimum 14 uger.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Nu kan man jo se på forslaget på mange måder. Jeg synes, at det, at man giver en væsentlig højere ydelse, når forældrene er på orlov, er en meget væsentlig forbedring for børnefamilierne. Det gør nemlig, at nu har de råd til at holde orloven. Det, der er galt med den nuværende ordning, er, at mange børnefamilier jo ikke har råd til at gøre brug af den. Så for den overvejende del af familierne er det her et meget, meget væsentligt fremskridt.

Dertil kommer fleksibiliteten, som gør, at man kan strække sin orlov over en væsentlig længere periode og kombinere den med arbejde, og det er jeg ikke et øjeblik i tvivl om vil imødekomme utrolig mange børnefamiliers ønske.

Så skal jeg da beklage, at jeg egentlig misforstod fru Pernille Falcons spørgsmål om de 2 uger. Altså for mig og for Venstre er der ingen tvivl om, at vi lægger op til størst mulig frihed for familien til at vælge, hvem der holder orloven og hvornår. Vi giver et tilbud til familierne. Vi er ikke for tvang.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Fru Mette Frederiksen, tredje og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg bliver nødt til om ikke andet så af ren nysgerrighed at spørge hr. Jens Vibjerg, hvordan Venstre forestiller sig, hvordan de berammede besparelser, der er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, nemlig nedlægning af op til knap 3.000 daginstitutionspladser, skal bruges. Forestiller man sig, at der skal være en reduktion i bloktilskuddet? Forestiller man sig, at der skal være en tilbagebetaling til staten fra kommunerne, eller hvordan forestiller man sig det her skal foregå?

I forlængelse af det vil jeg gerne spørge hr. Jens Vibjerg, hvordan man vil sikre, at folk efter eksempelvis 6 eller 8 måneder faktisk kan vende tilbage til arbejdsmarkedet, når man nu i skyndingen har nedlagt ganske mange både vuggestue- og børnehavepladser.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu, vi er ved alle bekræftelserne, kan hr. Jens Vibjerg så ikke bekræfte, at alle – og jeg understreger alle – de nedskæringer, der er fundet sted i

børnepasningsydelsen, er foretaget med Venstres aktive hjælp? Alle! Det er et spørgsmål, om det kan bekræftes.

Kl. 18.30

Så vil jeg også spørge hr. Jens Vibjerg, om det ikke er en indskrænkning af valgfriheden, når man i lovforslaget siger, at man har ret til at udskyde mellem 8 og 13 uger af barselorloven til affoldelse på et senere tidspunkt, men at den skal holdes i sammenhæng.

Er der ikke behov for større frihed til at sige: Jamen hvis man kan tage den i omsorgsdage, enkelt dage, hvor man har behov for at være sammen med barnet, eller hvis man kan gøre det i form af at arbejde på halv tid i en periode eller lignende, altså have meget større fleksibilitet i valgfriheden, er det så ikke det, der er behov for fra børnefamiliernes side?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det ligger lidt i forlængelse af hr. Sohns første spørgsmål i det sidste indlæg her som reaktion på hr. Vibjergs udtalelser om, at her er så en model, som forældrene har råd til.

Jeg tror da, det er en kendsgerning, at Venstre har stemt for nedskæring af kompensationen for børnepasningsorloven fra 80 pct. til 60 pct. af dagpengene. Mener hr. Vibjerg ikke, at der så er andre måder at opnå det på, måske med en regulering af tiden for forældreorloven og børnepasningsorloven og så en genopretning til f.eks. 80 pct., som den var, da Kristeligt Folkeparti var med til at lave den i sin tid?

Og så vil jeg spørge hr. Vibjerg: Hvordan kan det gå til, at man ikke indregner en eneste krone som indtægt ved at lave det her? Altså de 1,3 mia. kr. er sikkert fuldstændig korrekt, når man beregner prisen på de der 2.000 helårspersoner, der trækkes ud fra arbejdsmarkedet, plus den bedre ydelse til de 19.500, som det blev beskrevet. De tal anfægter jeg ikke. Det skal nok passe, at det giver 1,3 mia. kr., men der er ikke modregnet, at der kommer én eneste person i arbejde, eller at de, der får en offentlig ydelse, her 1,3 mia. kr., f.eks. betaler skat af dem. Det er ikke modregnet.

Der er selvfølgelig heller ikke modregnet de langsigtede forbedringer af bedre forhold for børnefamilierne. Det kan jeg sådan set godt forstå, for de er nemlig ikke ret meget bedre end i det eksisterende system. Det kritiserede vi de tidligere beregninger fra den gamle regering for, da vi diskuterede barselorlov før jul. Men der er

ikke nogen væsentlig forbedring for børnefamilierne her, og tidsmæssigt er der slet ingen forbedringer.

De langsigtede effekter af mere velfungerende børn og forældre og af mindre sociale problemer og færre kriminalitetsproblemer siden hen kan jeg godt forstå, man ikke har modregnet, for de eksisterer ikke. Men der må dog komme nogle i arbejde i stedet for dem, der trækkes ud. Hvorfor er det ikke modregnet?

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg kan starte med hr. Ole M. Nielsen. Det er jo klart, at orlovsordninger til børnefamilier kan klares på mange måder. Vi har fundet, at det her er den optimale model, hvor vi tilgodeser de hensyn, jeg kom med i min indledning: Hensynet til børnefamilierne, hensynet til arbejdsmarkedet og hensynet til samfundsøkonomien.

Jeg ved så ikke, om hr. Ole M. Niensens argumentation omkring økonomien ligesom var et begyndende forsvar for den meget, meget store omkostning, der var beregnet for Kristeligt Folkepartis forslag. Der har jeg jo set nogle tal, der viser, at det var endog meget dyrt, men det vil jeg lade hr. Ole M. Nielsen selv kommentere.

De 1,3 mia. kr. er det, vi har beregnet det til, men det var så også det, Finansministeriet beregnede det til under den gamle regering. Så jeg går ud fra, at tallene er meget troværdige. Jeg har ikke selv lavet regnestykket, det har jeg ladet folk, der var klogere på tal, om, men når både partiet og Finansministeriet kommer frem til det samme tal, mener jeg ikke, det kan være helt skævt.

Til hr. Ole Sohn: De 8 til 13 uger, man skal tage i sammenhæng, hvis man skubber dem, har jeg også forstået sådan, at det er et krav, vi ikke kan komme uden om. At man har den rettighed, kan vi ikke komme uden om. Den skal være sådan. Vi er tilhængere af størst mulig fleksibilitet på området, det skal der ikke være nogen tvivl om. Men jeg har forstået, at det er et krav, der ligger.

Nu kan jeg se på lampen, at jeg ikke må snakke mere.

Kl. 18.35

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Jens Vibjerg: Hvor kommer pengene fra? Man har sagt, at det belaster

statsfinanserne med 1,3 mia. kr. Hvor kommer pengene fra?

Så vil jeg gerne spørge: Er man i Venstre slet ikke bekymrede over spørgsmålet om arbejdsudbuddet, om at skaffe hænder nok i fremtiden?

Det kom igen frem her, at Venstre er meget optaget af de dårligst stillede i vores samfund, og jeg kan forstå, at man synes, at den ydelse på de 60 pct., der gives under børnepasningsorloven, er alt for ringe. Men så var det da meget let at foreslå her i salen, at man skulle hæve den til 80 eller 90 pct. og så måske håbe på, at man kunne få et meget bredt flertal bag det. Det tror jeg faktisk godt kunne findes, hvis Venstre, når nu de bekymrer sig så meget om det, ville stille et sådant forslag.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Hr. Vibjerg antyder, at når jeg interesserer mig for prisen for sådan en orlovsydelse, er det, fordi jeg selv har en model, som er væsentlig dyrere. Det er fuldstændig korrekt, det er derfor, jeg går stærkt op i det. De beregninger, man foretager, er ikke de reelle priser for samfundsøkonomien. Det er nogle modelberegninger, man bruger, og dem må vi så åbenbart bøje os for. Men det er jo nogle modeller, man ikke fra Venstres side anfægter rimeligheden af, fordi man faktisk ikke ønsker at anfægte dem.

For Venstre – det ønsker jeg sådan set at få bekræftet af hr. Vibjerg – ønsker nemlig ikke at forbedre børnefamiliernes vilkår af hensyn til arbejdsmarkedet og økonomien.

Det har vi jo fået bekræftet så rigeligt under tidligere debatter i marts-april måned, da vi havde et forslag fra SF og fra hr. Frank Dahlgaard, hvor vi behandlede det sådan cirka på samme tid af dagen som nu. Der var Venstre jo ikke til noget, og det har de aldrig været af hensyn til arbejdsmarkedet.

Derfor er mit spørgsmål igen som dengang: Hvornår er det egentlig, at vi skal forbedre børnefamiliernes vilkår, en af de vigtigste investeringer, vi kan foretage i Danmark? Når vi har høj beskæftigelse, så har vi ikke tid, og når vi har lav beskæftigelse, så har vi ikke råd. Det bliver aldrig.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Jeg mener ikke, at jeg fik svar på mit spørgsmål til Venstres ordfører, om det ikke er korrekt, at børnefamiliernes faktisk mister svarende til

129.000 kr. med det forslag, der ligger nu, i forhold til de faktisk muligheder, der er i dag, hvis man vælger at benytte dem fuldt ud. Er det ikke korrekt?

Så vil jeg også godt høre, hvad baggrunden er for, at man i den grad synes, det er vigtigt, at det er virksomhederne, som skal gå ind og definere ensidigt, om man skal have mulighed for at udnytte de udvidede barselorlovsmuligheder.

Det ser ud, som om Venstre har en prioritering, hvor Venstre prioriterer virksomhederne klart over familierne i denne her sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er til spørgsmålet om de her 8-13 uger: Ja, det er klart, at jeg så i øvrigt vil foreslå, at vi gennem udvalget får en besvarelse på, hvad der følger af EU-direktiver og lignende, for det er klart, at det kan vi jo givetvis ikke med vores ringe indflydelse her i dette Ting overrule.

Men når Venstre nu ønsker så meget frihed og oven i købet får sig selv til at sige, at de er enige med SF i, at der skal være mest mulig frihed til børnefamiliernes, hvad er så grunden til, at man lægger ind i barselreformen at droppe børnepasningsorloven? Hvis man kombinerede det, ville man jo netop kunne sørge for, at der med hensyn til fleksibiliteten var mulighed for frit slag i forhold til børnefamiliernes, hvis man forbedrede børnepasningsordningen.

Så det, regeringen gør, naturligvis med Venstres aktive støtte, er, at man fjerner mulighederne for fleksibilitet, og sørger for slavisk at følge de retningslinjer, EU har tilskikket os, og at man undlader at gennemføre en pasningsgaranti. Og det betyder simpelt hen mindre frihed for børnefamiliernes. Det synes jeg da man skal sige, sådan som det er: At vi gerne kosmetisk sådan propagandistisk ude i forsamlingshusene vil sige, at vi vil gøre noget for børnefamiliernes, men i virkeligheden er det det modsatte, der sker.

KL 18.40

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Hr. Bjarne Laustsen spørger: Hvor kommer pengene fra? Vi har jo anvist under hele valgkampen, for øvrigt helt tilbage fra vores finanslovoplæg, hvor pengene kommer fra, nemlig fra den hovedløse aktivering. Så der er fuld dækning. Det vil hr. Bjarne Laustsen for øvrigt kunne studere i detaljer, når finansloven fremlægges. Det

har jo ikke været nogen hemmelighed, hvordan vi dækker de penge ind.

Til det her med, om det er reelle priser eller ikke reelle priser, som hr. Ole M. Nielsen er inde på: Jamen det er selvfølgelig svært at vurdere. Det er jo da lækkert, hvis det giver yderligere nogle gevinster for samfundet, som vi kan modregne i de 1,3 mia. kr. Så har vi altså nogle flere penge at gøre godt med på et senere tidspunkt, men skal vi nu ikke lige lade det komme an på en prøve, om det er hr. Ole M. Niensens regnebog eller regnestok eller regnemethode, der er den rigtige, eller det er Finansministeriets regnemethode.

Så jeg synes, at når vi ser, hvordan det udvikler sig, ja, så kan vi bruge pengene. Jeg synes i hvert fald ikke, vi skal bruge dem, inden vi har dem.

Fru Pernille Falcon spørger: Hvorfor skal virksomhederne ensidigt bestemme fleksibiliteten? Der skal være en dialog mellem medarbejder og virksomhed, hvor man finder en hensigtsmæssig måde at indrette sin fleksibilitet på. Jeg er overbevist om, at alle virksomheder vil være meget optaget af at finde en model, der tilgodeser den enkelte lønmodtager på arbejdspladsen, men der er jo ingen tvivl om, at det i nogle virksomheder måske kun med en enkelt medarbejder på barsel kan være svært at lave nogle meget firkantede regler. Nu lader vi det være op til parterne at finde den løsning, der er mest hensigtsmæssig for familien i forhold til virksomhedens behov.

Så spørger hr. Ole Sohn: Hvorfor den her model? Det er, fordi vi har vurderet, at det er den bedste model for børnefamilierne. Det er den, der giver børnefamilierne de bedste muligheder for at indrette hverdagen, så den hænger fornuftigt sammen i forhold til familieliv og arbejdsliv.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så var der to korte bemærkninger igen. Først hr. Bjarne Laustsen og derefter hr. Ole Sohn, og jeg tror, det bliver den sidste for hr. Ole Sohns vedkommende.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil godt spørge hr. Jens Vibjerg, fordi det jo ikke fremgår af lovforslaget: Hvad er kontonummeret for hovedløs aktivering? Jeg vil gerne have kontonummeret, så jeg kan finde det den dag, vi får finanslovforslaget, for ellers er det jo

ikke til at følge med i. Det er vel ikke noget fikumdik eller manipulering eller noget som helst andet. For hvis man finder den konto, så må der være et overskud derpå, der svarer til det, ellers er lovforslaget jo ikke finansieret. Så er det ufinansieret politik, Venstre kommer med, og det plejer man ikke at bryste sig af.

Nu forstår jeg, hr. Jens Vibjerg er meget optaget af, at det bliver så billigt for samfundet som overhovedet muligt. Jeg troede faktisk, at det her forslag gik ud på at forbedre børnefamiliernes vilkår. Nu kommer det frem igen. Det er overhovedet slet ikke for de små i samfundet eller børnefamilierne. Det er simpelt hen bare for at finde så billig en løsning som muligt.

Det er jo også derfor, fru Mette Frederiksen ikke fik svar på sine spørgsmål på, om ikke det er en kraftig forringelse over tid i forhold til det bestående, fordi man nedlægger den eksisterende børnepasningsorlov.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Og så er det hr. Ole M... Undskyld, hr. Ole Sohn.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil sige, jeg har intet imod at blive forvekslet med min navnebror.

Det dér med hovedløs aktivering er selvfølgelig en finansieringskilde, men kan Venstres ordfører ikke bekræfte, at der intet – intet – er foregået i dansk arbejdsmarkedspolitik siden begyndelsen af 1990'erne omkring arbejdsmarkedstreformen og aktiveringspolitikken, hvor Venstre ikke til fulde har stemt for og til fulde er medansvarlig for hvert et komma? Det er det ene.

Kl. 18.45

Det andet er: Man har valgt denne form, fordi man synes, den er bedre. Men jeg mener altså, at Venstres ordfører lige før sagde, at det var et krav fra EU, og at man i virkeligheden gerne vil have meget mere fleksibilitet, meget mere valgfrihed til børnefamilierne, og så stiller jeg det spørgsmål, om man ikke kunne kombinere det med og gøre brug af børnepasningsorloven, som EU ikke kan regulere. Det har vi fuldstændig valgfrihed til.

Der er altså en mulighed for at sikre børnefamilierne større valgfrihed, som er helt i tråd med Venstres paroler – i hvert fald i forsamlingshusene – hvis man ønsker det. Men Venstre ønsker åbenbart ikke at omsætte forsamlingshusparolerne til konkret handling.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det var en genialt uigennemskuelig formulering, hr. Vibjerg kom med om det mest fordelagtige for børnefamilierne i forhold til virksomhederne. Det er ikke nemt at gennemskue, hvad det står for, men o.k.

Så er der finansieringen, hvor hr. Vibjerg ikke ville modregne, at man kunne forestille sig, at der var nogle, der kom i arbejde. Jeg tror, den modregning, han tager til indtægt, er lige så letforudsigelig som den afskaffelse af hovedløs aktivering, som regeringen oven i købet nu har lagt ud til arbejdsmarkedets parter for at få afskaffet. Her er vi andre sat uden for indflydelse, i hvert fald indtil foråret, for så skal vi nok komme til at feje skårene op, tænker jeg. Men foreløbig er vi altså sat uden for indflydelse, og dermed mener jeg, det er lidt svært at tage den besparelse til indtægt. Det bliver i hvert fald, som hr. Laustsen siger, ikke nemt at se på finansregnskabet.

Så vil jeg spørge, om hr. Vibjerg mener, det er rimeligt at fremstå som en af dem, der vil give bedre barselorlov. Det er jo kommet frem, at det vil alle partier, inklusive de tidligere regeringspartier, på et tidspunkt fra efteråret, og så kommer der altså noget frem, som reelt giver mindre tid og i nogle tilfælde forringet økonomi. Jeg synes, det er useriøst.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er det hr. Jens Vibjerg for afsluttende bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Nu vil jeg undlade at gå ind i yderligere diskussion om aktivering, for det er jo ikke det, vi diskuterer her i aften; det er barselorlov, og det andet får vi lejlighed til at diskutere ved en anden lejlighed.

Vi har lagt vores barselorlovsforslag frem for valget, det var også aktivt med i valgkampen, og jeg synes, vælgerne har fortalt Folketinget, at det forslag, vi har lagt frem, falder godt i tråd med deres egne tanker. Det er vel derfor, man har sammensat Folketinget, som man har, og det er der jo ikke noget at sige til.

Når man får en meget, meget fleksibel og forlænget barselorlov, når man får mulighed for at indrette sin tilværelse meget fleksibelt i forhold til familieliv og arbejdsliv, uden at man skal sætte en masse penge til i sin privatøkonomi, er der

ikke noget at sige til, at det forslag, vi har lagt frem, nyder meget, meget stor tillid ude i befolkningen og først og fremmest hos børnefamilierne. Jeg håber også, som jeg sagde indledningsvis, at de kommende forhandlinger vil vise, at vi kan samle et bredt flertal omkring forslaget.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Hr. Bjarne Laustsen har lige ønsket en kort bemærkning mere.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Det sidste, som hr. Jens Vibjerg var inde på, var ret interessant, og et kort spørgsmål må gå på: Hvem ønsker man egentlig at lave en aftale med, da regeringen ikke på forhånd har et flertal?

For nogen tid siden har Dansk Folkeparti tilkendegivet, at man ikke ville være med til at lave en ny barselsordning, hvis den gik ud på at forringe eksisterende ordninger, og derfor spørger jeg hr. Jens Vibjerg: Hvem er det, man vil lave det med? Har man allerede lavet en aftale inden fremlæggelsen her i dag? Det er et konkret spørgsmål.

Så synes jeg simpelt hen, det er urimeligt og underligt – og hr. Jens Vibjerg, der plejer at være et ordentligt menneske, må da også kunne forstå det – at man laver et lovforslag, hvor man ikke anviser, hvor pengene skal komme fra. Hvis det er så enkelt, hvorfor skriver man det så ikke, så vi kan forstå, hvad det er, der tales om? Men det er altså ret dunkelt, at man vil forsøge at tage pengene fra en ordning, hvor man er med i et forlig. Det er ikke særlig pænt at gøre det uden at orientere forligspartnerne og uden at fremlægge dokumentation for, at det kan lade sig gøre. Det har vi altså til gode, det har vi ikke set endnu.

Kl. 18.50

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Regeringen har lagt dette forslag frem i Folketinget til bred forhandling. Der er et ønske om, at alle partier i Folketinget bakker op om forslaget, eller i hvert fald en så stor del af partierne, som det overhovedet er muligt.

Det er jo kun de kommende forhandlinger om forslaget og om finansloven vel i det hele taget, der viser, hvor bred en opbakning der kan blive. Men mit håb og Venstres håb er, at der bliver en meget, meget bred opbakning, og det tror

jeg rent faktisk også der vil være, når hver især nu får studeret forslaget i detaljer. Så er jeg overbevist om, at den overvejende del af Folketinget vil kunne se lyset og dermed bakke op om forslaget.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så går vi over til ordførerrækken, og det er fru Mette Frederiksen.

Mette Frederiksen (S):

Tid er som bekendt blevet en knap ressource, også for vore børnefamilier. For Socialdemokratiet er det derfor helt vitalt, at vore børn sikres de bedste opvækstbetingelser, ligesom behovet for, at forældre er mere sammen med barnet, bl.a. i barnets første år, tilgodeses. Vi ønsker mere tid, og vi ønsker bedre muligheder for, at familien selv kan indrette sig.

I Socialdemokratiet kan vi derfor tilslutte os behovet for forbedringer af barselorlovsrettighederne; men en række betingelser skal naturligvis opfyldes. Valgmulighederne skal være reelle. Forældre skal kunne få deres børn passet, forbedringerne skal gælde alle forældre og ikke blot forældre i beskæftigelse. Fædres rettigheder skal styrkes, ikke mindskes, og resultatet skal overordnet set være mere tid, ikke mindre.

Med hensyn til det fremsatte lovforslag er vi derfor uenige i følgende: regeringen vil spare på antallet af daginstitutioner, og det vil vi ikke acceptere. En forlænget barselorlov skal selvfølgelig ikke være et krav til forældrene, men et tilbud. Ethvert forsøg på at bruge en forlængelse af orloven til at spare i kommunerne må vi på det kraftigste tage afstand fra.

En forlængelse af barselorloven er kun god og nyttig, hvis pasningsgarantien fastholdes og selvfølgelig udbygges til de kommuner, der endnu ikke har lært at efterleve den. Kun et reelt tilbud om pasning er godt nok. I Socialdemokratiet vil vi ganske enkelt have sikkerhed for, at børnene kan blive passet.

I stedet for at udvide den samlede orlovperiode begrænses den faktisk. Børnepasningsorloven foreslås helt afskaffet, og det vil vi i Socialdemokratiet ikke acceptere. Vi ønsker derfor at udvide barselorloven og samtidig fastholde de nuværende orlovsordninger. Kun på den måde er det nemlig den enkelte familie, der selv kan skrue den løsning sammen, der passer lige præcis til dens forhold og behov. Altså et nej fra Socialdemokratiet til at forringe børnepasningsorloven.

I stedet for at give valgmuligheder og fleksibilitet vil regeringen overlade det til tilfældighederne, om hele orlovsperioden kan udnyttes. Regeringen foreslår, at de orlovsgiver, en mor eller far eventuelt har udskudt til et senere tidspunkt, kan bortfalde fuldstændig, hvis en ny arbejdsgiver i forbindelse med jobskifte ikke synes, der er grund til at holde orloven. Lad mig sige det rent ud: Den del af forslaget er ganske enkelt usympatisk. Det er simpelt hen for ringe, at vi overlader ansvaret til arbejdsgiverne og dermed fjerner den valgfrihed, der i øvrigt tales så meget om i dette Folketing.

Sidst, men ikke mindst har regeringen åbenbart tænkt sig at fjerne den retssikkerhed, vi gennem mange årtier har fået opbygget for mødrene i forbindelse med barsel. Regeringen foreslår ganske betydelige og radikale ændringer i praksis vedrørende varsling, således at glemmer man at orientere sin arbejdsgiver om det forventede fødselstidspunkt senest 3 måneder før forventet fødsel, bortfalder hele kravet på fravær. Det er et helt og aldeles urimeligt forslag, der ødelægger alle gode intentioner om bedre opvækstbetingelser for vore børn, så af hensyn til børnenes sikkerhed og børnenes tarv kan vi i Socialdemokratiet kun gå imod dette forslag.

Jeg kunne nævne mange andre ting, men det vil jeg ikke gøre, idet listen over argumenter imod regeringens forslag allerede er så lang, at vi føler os aldeles nødsaget til at afvise det fremsatte forslag. Jeg skal dog alligevel understrege, at hensynet til vore børnefamilier er så vigtigt, at vi selvfølgelig er åbne for enhver forhandling, men på det grundlag, der er fremlagt af regeringen, vil det ikke være muligt.

Kl. 18.55

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg har noteret mig, at fru Mette Frederiksen er stærkt bekymret over konsekvenserne for børnepasningsmulighederne i kommunerne som følge af dette forslag, og det undrer mig.

Når man læser vurderingen af de økonomiske konsekvenser som følge af lovforslaget fremgår det, at en forlængelse af orloven som foreslået og en afskaffelse af børnepasningsorloven vil frigøre omkring 900 dagtilbudspladser i 2002, stigende til 2.500 på længere sigt. Det svarer, står der, til en besparelse på 54 mio. kr. stigende til 150 mio. kr., og det betyder jo, at kommunerne får frigjort pasningspladser og dermed

får mulighed for at forbedre børnepasningsgarantien, lige modsat det, fru Mette Frederiksen hævder.

Jeg må forstå, at det åbenbart er sådan, at når det er regeringen, der fremlægger forslag om forbedret barselorlov, er der problemer med hensyn til børnepasningen. Men hvis Socialdemokratiet havde fremsat forslag om forbedret barselorlov, ville tallene jo være de samme, men så ville fru Mette Frederiksen formodentlig ikke være bekymret, eller hvordan?

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Til hr. Lars Barfoed må jeg sige, at med de intentioner, hr. Lars Barfoed præsenterer på vegne af De Konservative, kan det jo undre, at pasningsgarantien og mulighederne for at kunne få sine børn passet, hvis man ønsker at vende tilbage på arbejdsmarkedet efter eksempelvis 6 eller 8 måneder, overhovedet ikke er nævnt i lovforslaget. Der står ikke ét ord om det. Det eneste, der står om børnepasningsforhold, er, at man forventer en besparelse.

Der kunne jo være alle gode muligheder for regeringen netop på baggrund af det fald, man forestiller sig, til at love danskerne, at pasningsgarantien opfyldes, og at de resterende 40 kommuner også kommer med og overholder de regler, der allerede findes på området.

Så vil jeg bare i øvrigt sige til hr. Lars Barfoed, at da vi diskuterede spørgsmålet sidst, var der faktisk også fra Socialdemokratiet fremlagt forslag om at udvide pasningsgarantien til samtlige kommuner, så det er vi i den grad opmærksomme på.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg synes ikke, fru Mette Frederiksen svarede på, om fru Mette Frederiksen er enig i, at frigørelsen af omkring 900 dagtilbudspladser, stigen til 2.500 dagtilbudspladser, er en fordel – altså giver mulighed for, hvis kommunerne vil udnytte det, at forbedre børnepasningsgarantien, lige modsat det, man antyder: at det er problematisk for børnepasningsgarantien. Det synes jeg fru Mette Frederiksen skulle svare mig på.

Men så vil jeg da godt give fru Mette Frederiksen tilsagn om, at vi i Det Konservative Folkeparti gerne vil følge udviklingen på børnepasningsområdet meget nøje i den kommende tid. Hvis det mod forventning – men jeg tror slet ikke, det kommer på tale – viser sig, at dette for-

slag, som jeg forstår fru Mette Frederiksen er bekymret for, skulle føre til, at kommunerne begynder at spare i en sådan grad, at pasningsmulighederne forringes i forhold til i dag, vil vi gerne være med til at tage problemet op og se på, om der kan lægges pres på kommunerne på en eller anden måde. Jeg skal ikke lægge mig fast på hvordan, men der skal lægges pres på kommunerne for at sikre, at det ikke bliver konsekvensen, for det må det selvfølgelig ikke blive.

Vi ønsker ikke lovgivning om børnepasningsgaranti. Det har vi jo, som fru Mette Frederiksen rigtigt siger, diskuteret før, men vi vil som sagt gerne se på, hvis det mod forventning fører til en forringelse, hvordan vi kan lægge pres på kommunerne med hensyn til at sikre, at det ikke fortsætter. Men sådan tror jeg bestemt ikke det bliver.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det er det samme emne. Det er hr. Barfoeds bemærkninger, der får mig herop, og da jeg ikke må stille spørgsmål til spørgerne, må jeg spørge ordføreren, om ikke ordførerens bekymringer om beskæring af børnepasningspladser, institutionspladser netop ligger i, at man anfører en besparelse på 150 mio. kr.

Kl. 19.00

Det er jo iøjnefaldende, når man som jeg tidligere i en dialog med Venstres ordfører gjorde opmærksom på, at man ikke modregner besparelser i forbindelse med de 1,3 mia. kr. på nogen som helst måde. Her anfører man en besparelsesmulighed, som kunne indicere, at man vil bruge det og sige til kommunerne, når man skal i gang med kommuneforhandlingerne til foråret: Her har I en besparelsesmulighed på 150 mio. kr. Så kan man vel også forvente, at kommunerne skærer ned på pladserne, det er jo helt legitimt for dem så.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Jeg frafalder. Det var identisk med den forrige spørger.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg kan ikke aldeles bekræftende til det, hr. Ole M. Nielsen spørger om, nemlig at det selvfølgelig er dybt problematisk på det her tidspunkt i diskussionen at indregne eventuelle besparelser i kommunerne, når det, vi har behov for, er bed-

re muligheder for vores børnefamilier. Det bør jo være sådan, at enhver mor eller far kan vende tilbage til arbejdsmarkedet på det tidspunkt, de ønsker det, og det kræver selvfølgelig, at børnepasningstilbuddene skal være til stede fra dag 1.

Det kan undre mig – sagt til hr. Lars Barfoed – at der diskuteres og fremlægges med »hvis« og »i så fald«, og »vi vil følge udviklingen på børneområdet«, og »vi vil være opmærksomme på ...«.

Hvorfor ikke sikre det allerede nu, hvorfor ikke indskrive i et lovforslag, at der skal være pasningsgaranti, og at pasningsgarantien er fundamentet for, at forældre og familier har en reel valgmulighed? Hvorfor ikke indskrive det allerede nu i stedet for »hvis« og »i så fald« og »vil følge udviklingen«? Det er meget ærgerligt, og det er meget svagt.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Nu går vi i Det Konservative Folkeparti ind for kommunalt selvstyre, og vi ønsker ikke at lovgive rigoristisk på det her område, men vi mener bestemt, at kommunerne skal sørge for en ordentlig børnepasning, og vi mener i hvert fald ikke, at en gennemførelse af en forbedret barselorlov, som tilfældet er her, skal misbruges til at forringe børnepasningen i kommunerne.

Så vil jeg sige, at hvis kommunerne gik hen og sparede de penge her i stedet for at forbedre børnepasningen, ville det jo bare være neutralt i forhold til den eksisterende situation, så ville det jo ikke være en forringelse. Derfor er fru Mette Frederiksens angreb på forslaget på den her baggrund helt urimeligt, og det er at vende tingene fuldstændig på hovedet. Det her rummer mulighed for en forbedring, men ikke for en forværring af børnepasningssituationen i kommunerne.

Fru Mette Frederiksen kan vel kun være enig med mig i, at hvis Socialdemokratiet fik gennemført et forslag om forbedring af barselorloven, ville det være de samme tal, der skulle stå, når det gælder de økonomiske konsekvenser for kommunerne, for så ville de frigjorte ressourcer jo være nøjagtig de samme. Det er jo ikke sådan, at fortegnet på regnemaskinerne ændrer sig, fordi man skifter regering, bortset fra åbenbart de socialdemokratiske udgaver af regnemaskiner; det er muligt, der sker et skift i fortegnene dér.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Nu er en økonomisk konsekvens af en forlænget barselorlov jo ikke ensbetydende med, at man skal bringe besparelser ind i eventuelle kommunale forhandlinger eller i det hele taget for kommunernes vedkommende.

Der er ingen tvivl om, at det vil give nogle muligheder for kommunerne, hvis vi vælger at udvide vores barselorlov, men den mulighed bliver nødt til at blive brugt som en overkapacitet på vores daginstitutioner til eksempelvis at bringe normeringerne ned frem for fuldstændig vanvittige besparelser på et tidspunkt, hvor der stadig væk, vil jeg gerne sige til hr. Lars Barfoed, er 40 kommuner, der ikke efterlever pasningsgarantien, og det ydermere er et problem for en række andre kommuner også.

Så vil jeg gerne sige til hr. Lars Barfoed, at det er rart at høre, at De Konservative ikke mener, at et lovforslag som det her skal misbruges til eventuelle besparelser; så er det jo bare ærgerligt, at det bliver det, og at man ikke fra Folketingets side formår at sige fra over for det.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så går vi over til næste ordfører, og det er hr. Bent Bøgsted.

Bent Bøgsted (DF):

Dansk Folkeparti ønsker en forbedring af barselorloven, og udvidelse til 1 års barsel har vi før sagt, at vi er tilhængere af. Det, det drejer sig om, er udformningen af barselorloven, da det selvfølgelig har stor betydning for kommende forældre.

Kl. 19.05

Hvis man sammenligner med den gældende ordning, vil det virke som en forbedring med 1 års barselorlov til 100 pct. af dagpengesatsen for en hel del af forældrene. Når man kigger på den samlede økonomi i husstanden, har det den store betydning, om det er 100 pct. af dagpengesatsen i hele perioden eller det er 60 pct. i en del af perioden, hvis der tages børnepasningsorlov.

Men der er også en del familier, der prioriterer tiden sammen med børnene højere end dagpengesatsen, og her vil der være tale om en forringelse i forhold til 32 ugers barsel og så børnepasningsorlov.

Derfor kunne jeg godt forestille mig, at den nye ordning med 1 års barselorlov til 100 pct. af dagpengene fungerede sideløbende med den

gamle ordning. Så kunne forældrene selv vælge, hvilken ordning der passede dem bedst.

Vi ønsker også, at der tages højde for, at den enlige mor eller måske under særlige omstændigheder den enlige far kan få den fulde barselorlov på 52 uger. Det er der ikke mulighed for, som barselorloven foreligger i det forslag her, hvor der er 2 plus 2 uger, mor og far kan holde sammen. Her er der 2 uger, der falder bort, hvis man er enlig mor. Det må da kunne løses, så den enlige mor får de 2 uger tildelt.

En enlig far er endnu dårligere stillet, eftersom der er forbeholdt 14 uger til moderen, men det sker desværre en gang imellem, at moderen dør ved fødslen. Var det så ikke rimeligt, at der blevet taget hensyn til faderen i lovgivningen?

Vi så allerhelst, at der var frit valg for forældrene, lige fra det tidspunkt, hvor barnet bliver født, til det kommer hjem fra sygehuset, da vi mener, at det er forældrene selv, der skal bestemme, hvem der holder barselorlov, men her har EU med et direktiv låst de første 14 uger fast til moderen. Det må vi så acceptere, men jeg håber, at vi kan få det EU-direktiv at se i udvalget. Det er også normalt mest naturligt, at det er moderen, der tager den første periode.

Der er også åbnet op for, at adoptivforældre kan få 46 ugers orlov i forbindelse med adoption, når den ene af forældrene er hjemme. Der er selvfølgelig en klar forbedring på det punkt.

I lovforslaget står der, at hver af forældrene efter den 14. uge har en individuel ret til 32 ugers fravær til forældreorlov. Det indebærer, at de kan holde orlov sammen eller i forlængelse af hinanden i i alt 64 uger, men der er kun 32 ugers 100 pct. dagpenge, så hvis de skal holde orlov begge to samtidig, går de ned på 50 pct. hver, og det tror jeg ikke på bliver ført ud i praksis. Det er ifølge et EU-direktiv en ret, de har, for at fremme ligebehandling af mænd og kvinder, men der gives jo ingen økonomisk kompensation på det krav. Det er selvfølgelig en forlængelse af den samlede barselorlov, men jeg tror ikke på, at det vil blive brugt særlig meget på grund af økonomien, samtidig med at det kan give administrative problemer. Jeg ser det som ren chikane fra EU mod vores forsøg på at lave en barselorlov, der er så god og fleksibel som muligt til gavn for forældrene.

Der er mulighed for frit valg mellem den gamle ordning og den nye ordning for forældre, der får børn i perioden fra 1. januar og indtil den nye ordning træder i kraft, og det er en udmærket løsning for forældre, der har aftalt barsel

med deres arbejdsgiver, for så kan man bare lade ordningen køre videre.

Der er punkter i barselorloven, som Dansk Folkeparti ønsker ændret. Vi mener, at der er behov for at drøfte forslaget om barselorlov, som det foreligger her, igennem i udvalget med forslag til ændringer, og derfor vil vi sende det til yderligere udvalgsbehandling.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg skal for en god ordens skyld starte med at meddele, at Det Radikale Venstre ligesom Socialdemokratiet ikke kan bakke op om forslaget, som det ligger på nuværende tidspunkt.

Så til hr. Bent Bøgsted, som jo på en meget god facon får præciseret de forringelser, der er i forhold til adgang til dagpenge, og på baggrund af det må jeg spørge hr. Bent Bøgsted, om ikke vi skulle tage og sikre den der børnepasningsorlov, sådan at valgfriheden stadig findes, således at de forældre, der ønsker at tilbringe mere tid sammen med deres børn, får muligheden for det.

Kl. 19.10

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Normalt er dette jo en god lejlighed for et parti til at fortælle lidt om, hvad man selv vil, hvis man ikke kan give sin tilslutning til et lovforslag. Jeg forstår så – og forstår ganske udmærket i forhold til de meldinger, der er kommet tidligere – at Dansk Folkeparti ikke her kan give sin tilslutning til at forringe børnepasningsorloven.

Det, der så er interessant, er, hvordan man vil gøre det. Det hørte vi ikke så meget om, heller ikke med hensyn til finansieringen. Jeg forstår, at man gerne vil være med til at bakke op omkring den nuværende børnepasningsorlov, men samtidig forbedre barselorloven. Hvordan skulle det kunne lade sig gøre? Kan vi ikke få et bud på det fra Dansk Folkeparti?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg anerkender, at hr. Bent Bøgsted har læst forslaget grundigt og har gjort sig umage med at finde nogle svagheder i forslaget, og det synes jeg er helt fint og godt. Så er hr. Bøgsteds politiske udtalelse til det, at han henviser det til udvalgsbehandling. Det plejer sådan set at være formanden, der gør det. Det er heller ikke nemt

at undgå omkring sådan nogle lovforslag; de går jo normalt til udvalgsbehandling, tror jeg nok.

Det, det handler om, er, om Dansk Folkeparti vil stå fast på det, som de tog keglar på i pressen for et par uger siden, nemlig at de vil have en 1-årig barselorlov, og at de vil fastholde børneoplysningsloven. Det er det, det handler om. Det andet er løs snak, vil jeg gerne sige til hr. Bøgsted. Så det må vi have en udmelding om.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg vil starte med at svare hr. Ole M. Nielsen, at det stadig væk er vores udgangspunkt, det, der blev spurgt om.

Til hr. Bjarne Laustsen og fru Mette Frederiksen: Vi er stadig væk åbne for forhandlinger, når vi er i udvalget, med hensyn til, hvordan vi får den bedste fleksible barselorlov til gavn for børnene og forældrene.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu er Folketingets talerstol måske nok den mindst egnede talerstol til at føre forhandlinger fra, men alligevel vil jeg godt spørge hr. Bent Bøgsted: Hvis man nu forestiller sig, at Dansk Folkeparti, hvad der vel ikke er helt utænkeligt, har lavet en eller anden form for aftale med regeringen på en række områder, så er det klart, at så er man bundet af det.

Her kan jeg forstå, at der er et punkt, hvor Dansk Folkeparti har givet udtryk for, at man ønsker – i hvert fald som udgangspunkt – barsel- og børneoplysningsloven fastholdt. Så er der bare den hage ved det, at hvis Dansk Folkeparti går til forhandlinger med regeringen alene, får man ikke børneoplysningsloven.

Hvis man derimod sørger for, at den kreds af partier, som udgør et flertal i Folketinget, og som ønsker en forbedret barselorlov og en bevarelse og udbygning af børneoplysningsloven, samlet siger til regeringen: Vi ønsker altså nogle reelle forbedringer for børnefamilierne, vi ønsker nogle reelle valgmuligheder, så vil Dansk Folkeparti kunne få en politisk sejr. Men det kræver, at man bruger den styrke, der ligger i, at man kan manifestere et flertal uden om regeringen, ikke fordi vi skal lave noget uden om regeringen, men fordi vi skal bruge det som grundlag for at forhandle med regeringen.

For virkeligheden er desværre, at hvis Dansk Folkeparti går til forhandlinger alene, kender vi svaret. Regeringen har lagt et forslag frem, og

det vil de have igennem, medmindre de bliver presset til noget andet.

Er Dansk Folkeparti indstillet på at gøre brug af de muligheder, der ligger, for at få Dansk Folkepartis hovedpointe igennem?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg ved ikke, hvor lang tid der skal gå, inden hvedebrødsdagene er forbi; der er jo normalt sådan en periode.

Jeg tror, det var hr. Bent Bøgsteds første tale for nogen tid siden, da Dansk Folkeparti proklamerede det populære standpunkt i befolkningen, at man ikke ville være med til at forringe en god ordning – der er 20.000 mennesker, der bruger ordningen – og det er rigtigt, som hr. Ole M. Nielsen sagde, at det tog en vis portion keglar.

Svaret var lidt uldent, men vi kom trods alt frem til, at regeringen ikke havde flertal for at fjerne børneoplysningsloven.

Da Dansk Folkeparti ikke har en konto – sådan en konto, som Venstre mener findes – for hovedløse aktiveringer, må det være rimeligt at spørge: Hvor vil Dansk Folkeparti finde de penge? For hvis man både vil bevare det system, vi har, og indføre en 1-årig barselorlov, må vi jo kunne spørge: Hvordan havde man tænkt sig, at det skulle klares?

Kl. 19.15

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Jeg vil gerne høre hr. Bent Bøgsted, om udmeldingen skal forstås sådan, at Dansk Folkeparti rent faktisk står frit i det her spørgsmål, eller om man er bundet op på aftaler med regeringen. Er det sådan, at Dansk Folkeparti står frit med hensyn til at arbejde videre for at få sin politik gennemført i forbindelse med børneoplysningsloven?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Der har jo ikke det seneste halve års tid været mangel på partier, som vil give 1 års barselorlov og gøre meget for børnefamilierne. Der er derimod en udpræget mangel på et flertal, som også mener at ville føre det ud i livet. Derfor får vi brug for at stå sammen, vi, der mener noget med det.

Derfor vil jeg spørge hr. Bøgsted, om hr. Bøgsted synes, at det er en god idé, at vi holder hinanden fast i hånden, når vi skal til forhandlinger

med regeringen om det her, for det kommer jo til at indgå i finanslovforhandlingerne. Jeg vil sådan set ikke have noget imod, at jeg havde hr. Bøgsted her ved min højre side og hr. Ole Sohn og Enhedslistens forhandler på den anden side. Jeg skal nok gå i midten, så det ikke bliver sådan alt for pinligt.

Men hvis vi kunne slå følge på den måde, er jeg sikker på, at vi kan lave noget, der ville blive rigtig godt for børnefamilierne, og så skal vi nok finde finansieringen.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg vil starte med at sige, at vi godt kan holde hinanden i hånden, når vi skal op ad trapperne, hvis hr. Ole M. Nielsen er bange for at falde ned ad trapperne. Så det er der ingen problemer i.

Og vedrørende børnepasningsorlov og barselorlov bliver vi jo ved med at forhandle lige til sidste øjeblik, og lige indtil finanslovforhandlingerne er afsluttet, er vi i forhandlingsposition, hvad det her område det angår.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Hr. Ole M. Nielsen for en kort bemærkning. Undskyld, det var hr. Ole Sohn.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Vi mener også stort set det samme, hvad enten det er Ole S. eller Ole M.

Med hensyn til forhandlingerne forventer jeg som sagt ikke, at man får nogle helt klare svar, men jeg synes, at det er væsentligt at vide, hvor meget man fra Dansk Folkepartis side egentlig mener det med sikring af børnepasningsorloven, for det er sådan set helt afgørende.

Regeringen har jo sagt, at de vil lægge alle forslagene frem åbent i salen, og at de vil tage forhandlinger med alle partierne omkring barsel- og børnepasningsorloven, så de får jo en mulighed for at sidde og forhandle. Så spørgsmålet er, hvor stor betydning man tillægger det. Dansk Folkeparti har et hundrede procents chance for at få det her igennem, hvis man vil bruge den styrke, der ligger i, at man kan sige til regeringen fra Dansk Folkepartis side: Vi har et flertal bag os i Folketinget. Vil man det?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Ja, det er jo ikke hr. Bent Bøgsted, der bruger hele den tid, der er afsat, til at svare helt ud på det.

Men vi bliver nødt til at spørge igen: Hvis det er sådan, at V og K kommer med et forslag her, hvad de har gjort, og der ikke er flertal for det, så er der jo en mulighed for at se til den anden side af salen, som andre har påpeget. Der skal jeg ikke undlade at gøre opmærksom på, at Socialdemokratiet også har et fremragende forslag, hvor det heller ikke drejer sig om at tage penge fra de dårligst stillede, fra de arbejdsløse, men hvor det er finansieret, hvor der ikke er en forringelse over tid, og hvor der er en lang række forbedringer, som Dansk Folkeparti siger, at de er tilhængere af.

Så er det jo bare med at sige – uanset hvem man vil gå til forhandlinger med – at vi vil have de dér ting. Det kan man selvfølgelig bruge over for regeringen, fordi der er et flertal uden om regeringen, og det klarede det hele. Så det må være meget let for Dansk Folkeparti at sige: Vi tager det, som vi selv har meldt ud og fortalt borgerne og vælgerne i valgkampen, at det er den vej, vi skal rundt, og så siger man klart og tydeligt her, hvilken vej man vil vælge i dag. Det skylder vi altså at gøre.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg kan egentlig svare rimelig kort på det, for jeg er altså ikke alene om at forhandle en finanslov igennem for Dansk Folkeparti. Men da det bliver en del af finansloven, så er det stadig væk sådan, at vi forhandler lige til det sidste øjeblik.

Kl. 19.20

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så går vi over til næste ordfører, og det er hr. Lars Barfoed, værsgo.

Lars Barfoed (KF):

Det gælder jo om, at vi i det her land på forskellige måder får skabt en bedre balance mellem familieliv og arbejdsliv. Det er vigtigt, og det bidrager det her forslag til, at vi får. Det er der vel især to grunde til. For det første får man mulighed for en længere periode på fulde dagpenge end tidligere, og forslaget indebærer også en meget høj grad af fleksibilitet for forældrene, hvilket også giver mere frihed for den enkelte familie.

Derfor passer forslaget meget fint ind i denne her regerings værdigrundlag, for det er jo netop et spørgsmål for denne her regering om i høj grad at skabe mere frihed for det enkelte menneske og mere frihed for familierne.

Godde eksempler på det er, at moderen og faderen, hvis vi får gennemført forslaget, kan vælge frit, hvordan de indbyrdes skal fordele barselorloven på de 32 uger efter den 14. uge efter fødslen. Et andet forhold er, at der er mulighed for at udskyde dele af orloven, lige indtil barnet bliver 9 år, og at hver af forældrene nu får en mulighed for 32 ugers fravær efter den 14. uge, dvs. i alt 64 uger. Så er det ganske vist kun på nedsatte dagpenge, men alligevel: også det bidrager væsentligt til fleksibiliteten.

Så selv om børnepasningsorloven samtidig fjernes, som nogle kritiserer – det lytter jeg til – så er der samlet set tale om en klart bedre ordning og en mere enstrengt og enkel ordning end det, vi har kendt hidtil.

Samtidig kan vi jo så som noget glædeligt konstatere, at der sker en aflastning af børnepasningsordningerne i kommunerne, sådan at de kommuner, der har problemer med at opfylde børnepasningsgarantierne, nu skulle få nogle muligheder for at få frigjort nogle ressourcer til at gøre det bedre. Det håber jeg at de vil benytte sig af.

Jeg har da også lyttet meget til de forskellige ordføreres indlæg og også de kritiske kommentarer, der er kommet. Det er jo klart, at et lovforslag som det her, er jo et udtryk for at finde en balance, også en balance, der tager et vist hensyn til arbejdspladserne; men jeg har lyttet meget til de forskellige indlæg, der er kommet, også med hensyn til kritikpunkterne, og det vil vi da overveje nærmere, når vi nu får lov til at få mulighed for at behandle sagen i udvalget og se, om ikke vi kan finde en løsning, som samler et bredt flertal for forslaget.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg skal såmænd bare høre hr. Lars Barfoed om, hvorvidt det er blevet god konservativ politik, at hvis en kvinde glemmer at varsle eller ikke har kendskab til at skulle varsle arbejdsgiver 3 måneder før berammet fødselstidspunkt, så skal den kvindes ret til fravær fuldstændig bortfalde? For det er nemlig det, der står i loven, og jeg har altså – fra hr. Lars Barfoed – et behov for at høre, hvorvidt det rent faktisk er gået hen og blevet konservativ politik?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Først: Vil hr. Barfoed give tilsagn om, at de 150 mio. kr., der angives som besparelse for kommunerne, ikke bliver brugt i kommuneforhandlingerne til foråret? Det ville være betryggende. Dernæst siger hr. Barfoed, at forslaget her giver mere frihed og valgmuligheder for familien, sådan tror jeg, det blev sagt.

Jeg erkender, at der er et gran mere solidaritet i forhold til de svageste familier her, end i det forslag vi behandlede lidt tidligere på dagsordenen om SP – Den Særlige Pensionsopsparring. Det er nemlig helt rigtigt, at der er flere af de svageste familier, der har mulighed for at bruge en lidt længere tid på barsel, fordi der er 100 pct. dækning, det er korrekt. Men det er kun et mindretal. De lidt bedre stillede familier får altså mindre tid, og det er faktisk det, vi har prioriteret højt, altså det er dem, der har råd til at tage en forældreorlov på 60 eller 80 pct. De har dog haft en mulighed for op til 2 år tilsammen, men de får altså mindre tid, og dermed er der altså generelt mindre tid til børnene.

Kl. 19.25

For os er det egentlig ikke forældrene, det her handler om. Vi laver barselorlov og forældreorlov eller børnepasningsorlov for børnenes skyld.

Vil hr. Barfoed ikke erkende, at der for det store flertal af familier og dermed børn er ringere tid her, end der var før?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Fru Mette Frederiksen spørger til det element i lovforslaget, som drejer sig om konsekvenserne af, at man ikke varsler fravær i tilstrækkelig tid. Jeg kan bekræfte, at det er sådan, det forholder sig, at varsler man ikke, så får man ikke muligheden for orlov. Det er jo igen udtryk for, at der har været en vis, sådan som jeg forstår det, retsikkerhed i den hidtidige lovgivning, med hensyn til hvad konsekvenserne egentlig er af ikke at varsle. Det er så det, der bliver gjort klart nu.

Så spørger hr. Ole M. Nielsen, om ikke det er rigtigt, at der bliver mindre tid til børnene, i hvert fald for så vidt angår den gennemsnitlige familie, sådan måtte jeg forstå spørgsmålet. Det mener jeg er rigtigt, men alligevel også forkert, for når man ser på, hvordan børnepasningsorloven hidtil er blevet udnyttet, så matcher det her forslag egentlig meget godt det, således at man får bedre muligheder for at tage orlov i en perio-

de, som i hvert fald et gennemsnit af familier benyttede sig af børnepasningsorloven til tidligere.

Så forventningen her er jo, at nettoresultatet bliver, at der bliver flere orlovsuger nu, end der var tidligere, altså at flere benytter sig af det end tidligere. Og det må jo være en forbedring også set ud fra hr. Ole M. Nielsens synsvinkel, hvis konsekvensen er, at flere nu tager flere uger end tidligere. Så er det jo en forbedring. Vi ved selvfølgelig ikke, hvordan det går, det er jo i virkeligheden gætterier – men på den måde er det en forbedring.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg skal da love for, at en tilsyneladende usikkerhed omkring konsekvenserne af manglende varsling nu afløses af en meget kontant sikkerhed, nemlig: Går du ikke til din arbejdsgiver 3 måneder før berammet fødsel, så mister du retten til fravær.

Synes hr. Lars Barfoed om konsekvenserne, nemlig at en mor efter eksempelvis 14 dage må træde ind på arbejdsmarkedet igen – efter 14 dage! Det vil jeg gerne høre hr. Lars Barfoeds tanker om og holdninger til.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det er i forlængelse af fru Mette Frederiksens helt korrekte undren. Hvad er årsagen til den formulering? Det kan undre mig.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Nu har jeg svaret på spørgsmålet én gang, men jeg gør det da gerne én gang til.

Forslaget er en konsekvens af den retsikkerhed, der har bestået indtil nu, hvor tingene så bliver gjort klart. Jeg tror ikke, der er nogen, som ikke vil være klar over, at de skal varsle en orlov til arbejdsgiveren, så arbejdsgiveren har mulighed for at disponere. Det er jo oplagt, at man skal det. Nu bliver det så gjort klart, hvad konsekvenserne er.

Men mig bekendt – og nu begiver jeg mig ud på lidt tynd is, og det kan vi jo så få undersøgt under udvalgsbehandlingen – har det på hele funktionerområdet klart været retsstillingen. Det har så været uklart på de mere overenskomstregulerede områder i øvrigt, hvad retsstillingen er, men på funktionerområdet mener jeg det har været retsstillingen indtil nu. Men det

kan vi jo få undersøgt under udvalgsbehandlingen.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg bidrager gerne til opklaringen af hr. Lars Barfoeds usikkerhed på området. Der er ikke noget nyt i, at man skal varsle arbejdsgiver om barselsforhold. Det er der ikke noget nyt i – hverken i forhold til funktionærloven eller i forhold til en række overenskomster.

Kl. 19.30

Det, der er nyt, er, at konsekvensen er en fuldstændig mistelse af al form for ret til fravær. Det er ganske nyt. Man kan tale meget om sikkerhed, men den retssikkerhed, vi har opbygget i dag, er netop, at i tilfælde af graviditet skal man ikke kunne fyres, man skal ikke miste rettigheder, som andre lønmodtagere har. Det her er et direkte angreb på kvinders retstilstand i forbindelse med fødsel og barsel, og det er dybt beklageligt.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg er naturligvis opmærksom på, at det ikke er noget nyt, at man skal varsle. Det har også været tilfældet i den hidtil gældende lovgivning, men det var jo ikke det, vi diskuterede. Det, jeg blev spurgt om, var konsekvenserne af ikke at varsle, og det er nu gjort klart, hvad konsekvenserne vil være også af hensyn til, at arbejdsgiveren skal kunne disponere efter, hvor længe folk vil tage orlov.

Hvordan retsstillingen har været hidtil, kan vi få belyst nærmere, men som jeg forstår det, har det i det mindste været en meget uklar retstilstand, der har været indtil nu på det her område. Det er derfor, det har været nødvendigt at præcisere den.

Ole Sohn (SF):

Nu har vi jo nogle gange i salen her taget en holmgang om barselforslagene, og jeg ved såmænd ikke, om vi kommer så meget videre i dag, men det er jo altid rart at kunne genopfriske de forskellige partiers holdninger og synspunkter som udgangspunkt for de åbne og fordomsfrie forhandlinger, som regeringen agter at indkalde til her i den kommende tid.

Men jeg synes, der er et par ting, jeg godt vil påpege, som jeg i hvert fald synes er lidt selvmodsigende. Det er, at regeringen har slået sig

meget op på at sige, at der skal være tale om valgfrihed, det er sådan et gennemgående ord, og det første, man gør, er at afskaffe et valg, i og med at man fjerner børnepasningsorloven. Det andet, man gør, er, at man derved også fjerner nogle muligheder for at placere orloven. Hvor man med den nuværende ordning har flere muligheder for at udskyde og lægge orlovsperioder ind, vil man med det nye forslag kun give én periode, altså færre valgmuligheder.

Så er der en mulighed for, at man kan udskyde en orlovsperiode på 32 uger efter aftale med arbejdsgiverne. Der står ingen steder, at man har en ret til det. Det vil sige, at det, der i dag er en retstilstand, ændres fremover til at blive en aftalemulighed, og ved en aftalemulighed er det jo sådan, at det altid er den stærkeste, der har retten, og hvis ikke det står i en lov, hvem der har retten, ja, så bliver det den stærkeste part i et arbejdsgiver/lønmodtagerforhold, og det er sjældent lønmodtageren.

Derfor mener vi faktisk fra SF's side, at der er behov for, at vi udformer en barselreform, som tager det primære sigte at forbedre forholdene for børnefamilierne. Og hvorfor? Ja, fordi vi af familiepolitiske grunde mener, det er rigtigt, at der bliver mere tid sammen med børnene, mens de er små, fordi det har en positiv virkning på børnenes opvækst og fremtid, men så sandelig også, fordi det store behov, samfundet har for, at der bliver født flere børn, gør, at vi som politikere har en forpligtelse til at sikre nogle ordentlige vilkår for børnefamilierne.

Hvad er virkeligheden? Virkeligheden er, selv om desværre ikke mange partier i den her sal ønsker at diskutere det åbent, at der bliver født for få børn, at vi slet ikke er i stand til at bemande arbejdspladserne hverken i den private sektor eller i den offentlige sektor om 5-6 år, når de store krigsgenerationer går på pension.

Det kan vi selvfølgelig ikke nå at løse ved at lave en ordentlig barselreform nu. Jeg er godt klar over, der er et lidt længere tidsperspektiv i det, men hvis ikke vi tager den problemstilling alvorligt, undergraver vi vore egne muligheder for at sikre velfærdssamfundets fremtid.

Derfor mener SF, at vi skal forlænge barselorloven fra 26 uger til 48 uger. Vi mener også, at der skal sikres nogle flere muligheder for, at mændene får et incitament til at tage en del af barslen og dermed også mere tid sammen med børnene.

Vi har også foreslået, og det er måske særlig henvendt til Dansk Folkeparti, som har lidt af de samme overvejelser, men selvfølgelig også til de partier der tidligere har ytret positive tilsagn herom, at vi omkring børnepasningsorloven, som vi mener skal bevares af hensyn til fleksibiliteten og valgfriheden, sørger for at give mulighed for, at man kan veksle de nuværende 13 ugers retskrav til 7 uger, forstået på den måde, at man veksler 13 uger på de 60 pct. om til 7 uger på fulde dagpenge. På den måde sikrer man, at man også giver lavtlønnede en økonomisk mulighed for at gøre brug af børnepasningsorloven og dermed af den samlede forlængelse af barselsperioden.

Nok så væsentligt: Vi skal altså sikre, at vi får en pasningsgaranti. Hvis ikke vi får en pasningsgaranti, vil vi bidrage til, at kommunerne sløser med at få bygget daginstitutioner, fordi forældrene jo kan blive hjemme. Mange forældre vil gerne blive hjemme og skal have mulighed for at blive hjemme, men der er altså også børnefamilier, hvor man gerne vil tilbage på sit job efter et halvt år, og så skal der være en pasningsmulighed, for er der ikke en pasningsmulighed, fjerner man en valgmulighed for den enkelte børnefamilie, og man hæmmer også erhvervslivets udvikling, som har behov for arbejdskraften, så det er begge hensyn, der skal tages.

Det sidste, jeg skal sige, er, at vi også er nødt til at finde en model, som gør, at især de små virksomheder har mulighed for at indgå i en bedre barselsordning. Det vil sige, vi skal have lavet nogle barselfondsordninger, som er solidariske, sådan at de store mandearbejdspladser også bidrager lidt til de små, specielt butiksområdet, hvor der er mange kvindelige medarbejdere. Det er altså også her et spørgsmål om, at vi får et gran af solidaritet og fællesskab ind i en bedre barselreform.

Med de bemærkninger vil jeg sige, at SF ikke kan støtte, det er måske også fremgået af min ordførertale, regeringens forslag i dets nuværende form, men eftersom vi sammen med Kristeligt Folkeparti og Enhedslisten har sådan et grundlæggende ønske, gentaget mange gange her i Folketinget, om forbedrede forhold for børnefamilierne, tilsiger vi selvfølgelig aktive bidrag og støtte til de åbne forhandlinger, der må blive mellem Folketingets partier, om at skabe en barselreform til gavn for børnefamilierne.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg forstår, at fædrenes muligheder for og incitament til at tage orlov ligger hr. Ole Sohn stærkt på sinde. Jeg er sådan set enig i målsætningen, at det ville være lykkeligt, om flere fædre deltog i at tage orlov sammen med deres børn.

Så vil jeg spørge, om hr. Ole Sohn ikke er enig i, at det formentlig hænger en del sammen med det rent økonomiske incitament, og at dette lovforslag, i og med at det i modsætning til børnepasningsorloven, som det afløser, giver mulighed for fulde dagpenge under orlovsperioden, indeholder et væsentligt bedre incitament for fædrene.

Har jeg så yderligere ret i min formodning om, at hr. Ole Sohns tanker om yderligere incitament indebærer, at en del af orlovsperioden skal være indrettet således, at hvis familien vælger, at det er moderen, der skal tage den del af orloven, og ikke faderen, bliver konsekvensen, at så kan de slet ikke få den orlov, dvs. en mindsket valgfrihed for familierne?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jo, jeg er meget opmærksom på, at vi i det her samfund ikke har lige løn, og at al statistik viser, at mændene har en højere løn. Derfor har hr. Lars Barfoed selvfølgelig ulige ret i, at jo lavere en ydelse, man giver, jo større sandsynlighed er der for, at kvinden gør brug af det for ikke at få et for stort indtægstab. Så det kan jeg fuldt ud bekræfte.

Det er også derfor, SF foreslår, at børnepasningsydelsens takst skal hæves til de fulde dagpenge, sådan at man netop minimerer det, at det er kvinden, der af økonomiske grunde tvinges til at tage hele barselorloven. Det, vi foreslår, er, at man forlænger barselperioden for kvinden, at man giver mulighed for at forlænge den i fællesskab, og at man giver mulighed for at forlænge den for mændene, altså man giver både mand og kvinde tilbud hver for sig og sammen.

Set med SF's øjne er det udelukkende et spørgsmål om at ville give nogle bedre vilkår for børnefamilierne, også for mændene.

Kl. 19.40

Anders Samuelsen (RV):

Jeg takker for muligheden for lige at komme op og påpege, hvorfor Det Radikale Venstre ikke kan støtte forslaget i dets nuværende form.

Historisk, vil jeg godt indlede med at sige, bliver det jo interessant. Det bliver interessant for historikere at grave i, hvordan vi kom i den situation, at der pludselig var et flertal for at forlænge barselorloven.

Det er i sig selv en meget, meget interessant historie at grave sig ned i og se, hvordan en enkelt journalist på Politiken, som formåede at læse nogle centrale sider af en bog skrevet af eller om statsministeren, hvor statsministeren åbner for, at man på sigt skal arbejde for en længere barselorlov, fik bragt det på forsiden af Politiken, og vupti havde vi en ekstraudgift på 1,3 mia. kr. til fællesskabet.

Det er i sig selv meget interessant, at det kan være så dyrt at føre valgkamp, men det kan det altså. Det kan være, det var det, der var meningen med sloganet »Tid til forandring«. Forandringen gik ud på, at de borgerlige partier skulle skifte holdning og flytte sig fra den alliance, der vel i et eller andet omfang har været mellem den tidligere regering og VK-partierne om at modstå presset for at øge de offentlige udgifter og dræne arbejdsmarkedet yderligere i forbindelse med, at man forlænger barselorloven. Ikke fordi man ikke delte synspunktet fra S og R om at udvide, hvis det kunne lade sig gøre, hvis der var råd til det, men det var der bare ikke. Sådan så det ud, sådan ser det ikke ud længere. Nu er der i hvert fald enighed om, at den skal forlænges. Spørgsmålet er, om der også kan blive enighed om hvordan, og hvordan vi skal finansiere det.

Der er et par punkter, som vi simpelt hen mangler i den form, som forslaget ligger i nu, som gør, at vi ikke kan støtte det i den foreliggende form, men vi vil selvfølgelig meget gerne inddrages i nogle drøftelser om, hvordan man så kan forbedre det foreliggende forslag.

For det første synes vi, at forslaget fokuserer for lidt på kønsaspektet. Vi mener ikke, at ligestillingsperspektivet bliver behandlet tilstrækkeligt. Vi har hørt mange gange, at forslagsstillerne hævder, at hvis man forbeholder et par uger ekstra til manden, betyder det manglende valgfrihed. Man kunne også vælge at sige, at vi udvider den del, som forældrene har tilfælles, som de fælles kan vælge imellem, og så oven i hatten lægger vi så et par uger ekstra og forbeholder dem manden. Så er det sådan set stadig væk valgfrit, om folk vil bruge dem eller ej. Det må sådan set være op til den enkelte familie. Men netop det at forbeholde noget til manden har været vigtigt for Det Radikale Venstre, og det er ikke kommet med.

For det andet er der tidsperspektivet. Det er i sig selv vel et eller andet sted en lidt mærkværdig tankegang at sige, at vi forlænger den reelt, at regeringen siger, at nu er der ret til 52 ugers barselorlov. Det er dog sådan, at det kun er de første – jeg tror det er 46 uger – som er betalt med fulde dagpenge. Resten har man ret til, men man skal selv finansiere dem. Så kan man spørge sig selv, hvorfor man ikke bare forlængede barselorloven til lad os sige 1½ år og så sagde, at de første 46 uger er betalt, og resten må folk så selv finansiere. Det er sådan set en gratis omgang at gå ind på den tankegang.

Så ville vi også gerne have, at der stod noget om en barselfond. Det var SF's ordfører inde på lige før. Vi bakker op om det synspunkt, at det kan være nødvendigt.

Pasningsgarantien mangler også fuldstændig i forslaget. Det mener vi også er en klar mangel, som, når den ikke er med, kan være med til i bund og grund at presse forældre på en orlov, som de ellers ikke ville have taget.

Varslingsproblematikken har været rejst af Socialdemokratiet. Vi bakker også helt op om, at den bør vi se nærmere på.

Endelig som det sidste og helt afgørende er der økonomien, finansieringen af forslaget. Der er vi klar over, at Venstre og De Konservative i et drilleøjeblik fik øje på, at Det Radikale Venstre havde peget på, man kunne finde 1,5 mia. kr. ved at lave en bedre form for aktivering, og så sagde de haps, dem snupper vi, så kan det ene tidligere regeringsparti i hvert fald ikke påstå, at man ikke kan finde de penge. Vi bruger dem så, siger regeringen, til at udvide barselorloven.

Vi vil bare ikke være med til, at pengene skal bruges på den måde. De penge, som vi havde fundet der, havde vi faktisk øremærket til at sætte skatten ned på arbejde. Den nuværende regering vælger at bruge den besparelse, som Det Radikale Venstre havde fundet frem til, til at øge de offentlige udgifter. Det var faktisk ikke det, der var tanken. Derfor kan vi heller ikke bakke den del op.

Alt i alt altså nogle pluspoint for at ville forlænge barselorloven, nogle pluspoint for den øgede fleksibilitet, som ligger i forslaget, men altså også en række minusser, som vi mener er nogle skønhedspletter, man bør kunne få rensset af forslaget. Derfor vil vi selvfølgelig meget gerne være med i forhandlingerne om, hvordan man kan gøre det, og ser frem til at blive inviteret til sådanne forhandlinger.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Fru Pernille Falcon, den næste ordfører.

Pernille Falcon (EL):

Enhedslisten er, som det er fremgået i forbindelse med tidligere forslag og debatter, en meget varm fortaler for en forlængelse af barselorloven til 1 år med en fastholdelse af de 4 ugers graviditetsorlov. Men vi ønsker ikke, at det skal ske ved, at børnepasningsorloven bortfalder.

Regeringens forslag er på den her led et blålys i forhold til de udmeldinger, som de er kommet med tidligere, for når det påstås, at forældrene har ret til 2 gange 32 ugers orlov efter de første 14 uger, så er sandheden jo, at det kun er 1 gange 32 uger med dagpenge.

Både i valgkampen og i regeringsgrundlaget er de kommende børnefamilier blevet lovet 1 års barselorlov, men de får reelt kun 46 uger. De 6 sidste uger er alene ret til fravær for egen regering.

Et helt års barsel ville betyde delvis dagpengedækning i hele perioden. De ledige har ikke engang den ret, men alene de 46 uger, og der har vi jo så kunnet høre i debatten i dag, at det er der ikke givet nogen former for begrundelse for.

Efter Enhedslistens opfattelse skal der ydes fuld dagpengesats under hele barselorloven, og det skal som sagt ikke finansieres ved at fjerne børnepasningsorloven, for vi mener, der er behov for, at forældrene kan holde orlov sammen med deres børn, også efter at barnet er blevet 1 år gammelt.

Forældrene kommer ifølge forslaget til at betale de 20 ugers forlængelse på fulde dagpenge ved at miste retten til 2 gange orlov med 60 pct.s dækning: de 26 uger, som var en ret i forhold til børnepasningsorloven, og de 26 uger, som man skulle forhandle med sin arbejdsgiver.

Det betyder, at man i forhold til de muligheder, der tidligere var, faktisk mister svarende til 29.000 kr. årlig. Så børnefamilierne får ikke alene hugget tid, men mister også økonomisk i en ordning, der er lanceret som en markant forbedring.

Efter Enhedslistens opfattelse er der behov for et langt større løft for børnefamilierne end det, regeringen her lægger op til.

Regeringen slår meget på fleksibilitet i forslaget. Men det stemmer meget dårligt overens med, at der samtidig bliver peget på, at antallet af daginstitutions- og pasningspladser for børnene skal nedbringes med 2.500 på længere sigt. Det skulle ikke undre mig, om regeringen kalkulerer med en modregning økonomisk over for

kommunerne. Det har vi erfaring for i mange sammenhænge, og der vil vi da holde et vågent øje med det i forbindelse med kommuneforhandlingerne.

Hvis der skal være en reel fleksibilitet, kræver det, at kommunerne fortsat forpligtes til at stille børneinstitutioner og børnepasning til rådighed, efter at barnet er fyldt ½ år, og så også får den faktiske økonomiske mulighed for det.

Et af de store problemer i forslaget, som det ligger fra regeringens side, er, at lønmodtagerne ikke er sikret ret til afholdelse af udskudt barselorlov i forbindelse med jobskift.

Hvis lønmodtagerne efter aftale med arbejdsgiverne udskyder dele af deres barselperiode, risikerer de i forbindelse med jobskift helt at miste retten til den udskudte del af barselorloven. Det betyder, at virksomhederne får en meget stor indflydelse på familiernes muligheder, og det synes vi ikke er rimeligt.

Som sagt synes vi, at et andet stort problem er, at der ikke er ligestilling mellem beskæftigede og ledige. Det fremgår ikke helt klart, hvorvidt ledige også kan komme i klemme, hvis de søger og får job f.eks. efter ½ år, om de så har ret til udskudt orlov overhovedet som beskæftigede. Det henstår lidt i det uviste.

Enhedslisten deler de synspunkter, der er kommet frem i forbindelse med, at der skal etableres en fælles barselpulje. Vi har ud fra et ligestillings synspunkt den opfattelse, at orloven for forældre, der bor sammen, skal deles, så faren som minimum tager 13 ugers orlov sidst i perioden. Det vil være et incitament ud over det økonomiske for at få en langt større deltagelse fra fædrenes side. Men det er klart, at enlige forsørgere skal have muligheden for et helt års orlov på fulde dagpenge.

Summa summarum, så synes Enhedslisten ikke, at regeringens forslag er godt nok, som det ligger nu. Men vi vil da gerne indgå i nogle forhandlinger for at opnå nogle forbedringer, hvis det er sådan, at man er indstillet på at fastholde børnepasningsorloven.

Vi ser da frem til, hvis nogle af de udmeldinger, som Dansk Folkeparti er kommet med, holder i virkelighedens verden, at der så rent faktisk kunne være en mulighed for at skaffe et flertal uden om regeringen. Men det vil vise sig.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Hr. Ole M. Nielsen som ordfører.

Ole M. Nielsen (KRF):

Det var Venstres ordfører, der sagde i et af sine sidste indlæg, at Venstre jo havde lagt sit forslag frem før valget, så vælgerne havde taget stilling til det og nok sammensat Folketinget, som det nu var, på grundlag af det. Nu kan det jo godt tænkes, at der var andre ting, folk tog stilling til ved valget end lige netop barselorlovsforslaget.

Men det var også ureel markedsføring fra mange partier, for på et eller andet tidspunkt her i sommer ville alle partier jo lige pludselig gå ind for 1 års barselorlov eller bedre vilkår for børnefamilierne. Det, der ikke trådte tydeligt frem, var – og det gælder Venstre og De Konservative – at man afkortede perioden for forældreorlov. Så det var urigtig markedsføring. Hvis vælgerne har valgt på grund af det, er de i hvert fald blevet snydt. Det kan der jo nok være andre grunde til at de er.

Dansk Folkepartis ordfører havde gjort sig umage for at finde nogle småting heri, som var forkerte, nogle småting med nogle fejl, nogle mangler i, og det tager jeg hatten af for, så det vil vi gerne hjælpe ham med at få rettet op på.

SF's, Enhedslistens og Socialdemokratiets ordførere påpegede også svagheder heri. Dem noterer vi os at der er opbakning til at se på.

Så er det jo karakteristisk, at der er taget udstrakt hensyn til arbejdsgiverne. Det fremgår tydeligt i en af formuleringerne i bemærkningerne: »...så der i størst muligt omfang tages hensyn til virksomhedens behov.«. Ja, det er jo vel desværre typisk for en borgerlig regering, at det er det.

For os handler barselorlov om bedre betingelser, faktisk ikke engang for forældrene, men for børnene, det er egentlig det, det handler om. Barselorlov og børnepasningsorlov handler for os om yngelpleje. Det er en god indsats, det har man jo fundet ud af. Det har de fastholdt i dyreverdenen, som jo ikke er blevet så moderne at optage nogle forkerte ting, som vi er i den menneskelige verden. Der laver man ikke om på sin yngelpleje, den er, som den altid har været. Men i den menneskelige verden er man blevet optaget af nogle helt andre ting og nedprioriterer det allervigtigste for videreførelse af livet, nemlig at man skal passe sine børn ordentligt.

Så er det rigtigt, som den konservative ordfører siger, at for de svageste familier er der blevet en bedre mulighed, for de har ikke haft mulighed for at bruge den forringede børnepasningsorlov. Den blev forringet fra det, som vi oprindeligt lavede, da vi var med til at lave den med 80

pct.s kompensation; der er den med borgerlige stemmer blevet forringet til 60 pct.s kompensation. Det har vi hele tiden været kede af, og det ønsker vi stadig væk genoprettet.

Så det er rigtigt, at der er nogle flere, der har fået mulighed for at tage lidt flere uger her med 100 pct.s. kompensation. Men for det store flertal er det jo så til gengæld blevet ringere, der er blevet ringere mulighed for at udnytte en længere periode ganske vist, men med nedsat ydelse.

Så synes vi, det er lidt morsomt, at man kan tage barselorlov indtil barnets 9. år. Havde det så stadig væk heddet børnepasningsorlov eller forældreorlov, men at tage barselorlov indtil barnets 9. år er dog i det mindste morsomt, og jeg synes heller ikke, det er rimeligt.

Det, vi arbejder for i Kristeligt Folkeparti, er, at der skal være mere tid imellem forældrene og de små børn. Det er dér – det viser alle undersøgelser – at det betyder så meget, at der er tryk-
hed, ro, harmoni omkring det lille barn.

Jeg skal lige tilbage til det dér med, at der er taget udstrakt hensyn til virksomhederne, til erhvervslivet. Det gælder også det dér med varsel, som specielt den socialdemokratiske ordfører har gjort opmærksom på, at man skal varsle 3 måneder før. Der er også problemer i det, synes vi.

Så er der det med økonomien, som vi før er gået op i. Vi mener faktisk, at man bruger nogle negative økonomiske beregninger til at udstille en sag dårligere, end den fortjener. I beregningerne i forslaget her tillader man sig oven i købet af bruge betegnelsen nettoudgift. Netto betyder, at man har modregnet indtægterne. Her er der ikke modregnet noget som helst, man har regnet ud, at det fjerner 2.000 heltidsjob fra arbejdsmarkedet, og så er der så 19.500, der får 100 pct. lønkompenstation i stedet for 40 pct.

De tal kan man godt regne ud på papiret giver 1,3 mia. kr., men hvordan man kan kalde dem netto, ved jeg ikke, for der er ikke modregnet noget som helst. Der er ikke engang modregnet de dér 150 mio. kr., som man så mener at kommunerne har sparet. Det kunne man selvfølgelig have gjort, selv om jeg ikke håber, at man vil bruge det i kommuneforhandlingerne, som man tidligere har gjort.

Kl. 19.55

Jeg forstår, at den konservative ordfører har meget sympati for, at erhvervslivet skal have ordentlige forhold, men med den fortid, hr. Bar-

foed har i den finansielle verden, kan jeg ikke forstå, at han ikke også har lidt forståelse for investeringer i fremtiden.

For os er det helt væsentlige i de forslag her, at børnene og forældrene, familierne som helhed, udvikler sig i tryk-
hed og harmoni.

Alle undersøgelser viser, at det er vigtigt, at børnene har det godt i de første 2 år, det giver mere harmoniske børn på et senere tidspunkt, det gør, at parforholdene, forældrene, har det bedre, det giver besparelser i skolerne, i socialsystemet og i kriminalverdenen.

Der er ikke tvivl om, hvad Kristeligt Folkeparti foreslår, idet vi havde vores forslag til behandling for et par uger siden. Vi foreslår en et-årig barselorlov, vi foreslår en fastholdelse af forældreorloven på de 60 pct. – vi ønsker den gerne forøget til 80 pct., men det foreslår vi ikke på det her tidspunkt. Det vil vi fortsat arbejde for, det er det rigtige forslag. Vi ønsker også, at man bruger de rigtige beregninger til at vurdere omkostningen af denne indsats.

Vi vil tage Dansk Folkeparti i hånden, prøve at fastholde dem i de forhandlinger, som vi skal have, når vi kommer i gang med finanslovforhandlingerne, hvor det her indgår, og vores mål er altså stadig væk: først og fremmest mere net-
totid til familierne.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg er meget enig med hr. Ole M. Nielsen, når hr. Ole M. Nielsen fremhæver, at gode vilkår for børnefamilierne, herunder en god barselorlovsordning, er en investering i fremtiden i vores samfund. Det er også derfor, regeringen fremsætter dette lovforslag, som er en forbedring af de bestående barselorlovsmuligheder.

Men jeg tror da også, at hr. Ole M. Nielsen vil være enig med mig i, at der må afbalanceres i forhold til arbejdspladserne, således at arbejdsgiverne og virksomhederne også kan disponere fornuftigt i forhold til folks barselorlov. Tog man ikke dette hensyn, kunne det let gå hen og blive problematisk, også set ud fra familiernes synsvinkel, at barselorloven ligefrem kunne gå hen og være et problem i virksomhedernes planlægning. Dé er der en balance, det må begge parter være interesserede i, så den afbøjning må hr. Ole M. Nielsen da være enig med mig i at man skal foretage under alle omstændigheder.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jo, jeg forstår da, at vi skal have et erhvervsliv, der fungerer, men på trods af alle elendigheder registrerer vi trods alt et månedligt overskud på handelsbalancen på 5 mia. kr. her de senere år. Hvor højt skal det egentlig være, før vi har råd til det? Hvor meget højere skal overskuddet på betalingsbalancen være? Skal arbejdsløsheden længere ned, for så burde vi have bedre råd, men så får vi større flaskehalsproblemer, eller skal arbejdsløsheden stige, før vi har råd til at trække folk ud? Hvornår er det egentlig?

Jeg synes, det er svært at finde ud af, hvis vi virkelig ønsker at gøre noget ved det her, hvornår det så egentlig er. Jeg synes faktisk, det her tidspunkt er meget passende til at gøre det bedre end det her.

Beskæftigelsesministeren (Lars Løkke Rasmussen, fg.):

Tak for det, og tak for en spændende debat, det synes jeg sådan set det har været. Jeg har lyttet med fornøjelse og interesse til denne debat om udvidet barselorlov.

Den har været grundig, der har været rejst mange spørgsmål, og der har været mange forskellige indfaldsvinkler. Det er vel naturligt nok, al den stund netop hele spørgsmålet om en udvidelse af barselorloven har fyldt så meget i den politiske debat i Danmark det seneste års tid.

Der er som sagt rejst mange spørgsmål, der er også stillet forslag, der er gjort indvendinger, og dem vil jeg gerne sige tak for og selvfølgelig give tilsagn om at bringe videre til beskæftigelsesministeren, der desværre er forhindret i at deltage i dag. Og præcis af den grund vil jeg heller ikke give mig i kast med at komme med en lang række bemærkninger til de indvendinger, spørgsmål og nye vinkler, der har været rejst og fremført i dag, men i stedet nøjes med at konstatere, at der synes at være endog rigtig mange partier her i salen, der grundlæggende er enige med regeringen i princippet om, at danske familier bør have en forlænget barselorlov.

Kl. 20.00

Nu overgår forslaget jo til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget, hvor der bliver lejlighed til at svare på de mange spørgsmål, der er stillet her i dag, og det er jeg overbevist om at beskæftigelsesministeren vil gøre efter bedste evne, og det vil række langt.

Samtidig er det jo en kendt sag, at regeringen vil påbegynde særskilte finanslovforhandlinger

med partierne umiddelbart efter offentliggørelsen af finanslovsforslaget den 29. januar, og der skulle derfor være alle tænkelige muligheder for, at man også den næste måneds tid vil få rig lejlighed til at diskutere dette emne, der påkalder sig så stor interesse.

Jeg vil ikke undlade også at bemærke til den diskussion, der var på et tidligere tidspunkt i debatten omkring flertal, at det vel fortsat må være en ledetråd, at til det at etablere et flertal for at bruge penge hører jo også at etablere et tilsvarende flertal for at skaffe pengene. Det er jo netop derfor, det bliver så interessant at diskutere dette spørgsmål ikke bare i Arbejdsmarkedsudvalget, men også i relation til de finanslovforhandlinger, der snart påbegyndes.

Så der bliver som sagt rig lejlighed til at diskutere emnet fremadrettet. Jeg skal på regeringens vegne udtrykke den forhåbning, at de flest mulige finder sammen om at sikre gode vilkår for de danske børnefamilier, og med det sige foreløbig tak for en god debat.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 24. januar 2002, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 20.02